

Referanser:

Arkivsak: 18/02597-6

Regler om døvekirkelige organer

Sammendrag

Valg av døves menighetsråd er i dag regulert av forskrift 16. februar 2001 nr. 192 om regler om sammensetning av og valg til de døvekirkelige organer, og om formene for deres virksomhet (regler om døvekirkelige organer) og regler 16. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) § 17-4.

Nye kirkevalgregler ble vedtatt av Kirkemøtet våren 2018 og forskrift om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten ble endret av Kirkemøtet våren 2015. Begge disse forskriftene berører reglene om døvekirkelige organer. Det foreslås nye regler om døvekirkelige organer som erstatter de eksisterende. Disse bygger i hovedsak på dagens regler, men med noen endringer.

Forslag til vedtak

Kirkerådet fastsetter med hjemmel i forskrift av 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten § 10 følgende forskrift:

Regler om døvekirkelige organer

§ 1. Medlemskap og stemmerett i døvemenighet

Medlemmer av Den norske kirke som er døve, sterkt tunghørte, døvblinde, døvblitte og deres familier og nettverk og andre med tilknytning til det døvekirkelige arbeidet, blir medlemmer av den døvemenigheten de hører til ved å la seg registrere i et medlemsregister som føres av Døvekirkenes fellesråd. Døves menighetsråd avgjør i tvilstilfelle om en person fyller vilkårene for å bli registrert. I spesielle tilfeller kan medlemmer som er bosatt i en døvemenighet søke Døvekirkenes fellesråd om å bli

registrert i en annen døvemenighet dersom en mener seg å ha tilhørighet til denne. Vedtak etter denne paragraf kan påklages til biskopen.

Medlem av døvemenighet som har kirkelig stemmerett, har stemmerett ved valg av Døves menighetsråd.

Medlem av døvemenighet som har kirkelig stemmerett, har stemmerett i menighetsmøte i den døvemenigheten vedkommende hører til, jf. § 4.

§ 2. *Sammensetning og valg av Døves menighetsråd*

Bestemmelsene i kirkeloven § 6 og kirkevalgreglene gjelder så langt de passer.

Valg av menighetsråd skjer ved personlig fremmøte i døvekirken eller på valginget i bostedssoknet. Kirkevalgreglene kapittel 10 gjelder så langt de passer.

Døve, sterkt tunghørte, døvblinde og døvblitte skal være i flertall i menighetsrådet.

§ 3. *Formene for menighetsrådets virksomhet*

Bestemmelsene i kirkeloven § 8 og regler 15. november 1996 nr. 1452 om formene for menighetsrådets og kirkelig fellelråds virksomhet gjelder så langt de passer.

Fellelrådet kan i samråd med menighetsrådet oppnevne menighetsutvalg for områder som ikke hører naturlig til en døvekirke, jf. forskrift av 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten § 9 nest siste ledd. Fellelrådet vedtar sammensetning, regler for oppnevning/valg, hvilke oppgaver slike menighetsutvalg skal ha, hvilke områder de skal dekke mv., jf. regler 15. november 1996 nr. 1452 om formene for menighetsrådets og kirkelig fellelråds virksomhet § 8.

§ 4. *Formene for menighetsmøtets virksomhet*

Bestemmelsene i kirkeloven § 10 og regler 15. november 1996 nr. 1452 om formene for menighetsrådets og kirkelig fellelråds virksomhet gjelder så langt de passer. Avstemning i menighetsmøtet kan skje gjennom postavstemning i saker der menighetsrådet bestemmer det.

§ 5. *Valg av Døvekirkenes fellelråd*

Fellelmøtet året før valg skal finne sted, oppnevner en nominasjonskomité på fem leke medlemmer. Døvekirkenes fellelråd innkaller til møte og oppnevner sekretær for komiteen.

Hvert menighetsråd foreslår tre menighetsrådsmedlemmer fra sin døvemenighet som kandidater til fellelrådet innen en tidsfrist som fellelrådet bestemmer. Nominasjonskomiteen setter opp en prioritert liste over kandidatene fordelt på døvemenighetene. Listen skal dessuten inneholde forslag til tre kandidater blant de av fellelmøtets medlemmer som kommer fra menighetsutvalgene. Kandidatene skal oppføres med angivelse av navn, adresse, stilling og alder og ev. andre opplysninger. Nominasjonskomiteen skal tilstrebe at listeforslaget inneholder minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt kandidater under 30 år.

Det kan fremmes forslag til kandidater på fellelmøtet. Fellelmøtet velger en av de foreslåtte menighetsråds kandidatene som representant og en som vararepresentant fra hver døvemenighet til Døvekirkenes fellelråd for fire år, samt en

representant og en vararepresentant blant de av fellesmøtets medlemmer som kommer fra menighetsutvalgene jf. forskrift av 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten § 8.

Det holdes særskilte valg for medlem og varamedlem. Den kandidaten som har fått flest stemmer er valgt. I tilfelle stemmelikhet avgjøres utfallet ved loddtrekning.

Ordning for valg av representant og vararepresentant av og blant de tilsatte i døvemenighetene til fellesrådet, jf. forskrift av 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten § 8, fastsettes av Døvekirkenes fellesråd.

Det nyvalgte fellesrådet trer i funksjon så snart som mulig etter at valget har funnet sted.

§ 6. Formene for fellesrådets virksomhet

Bestemmelsene i kirkeloven § 13 og regler 15. november 1996 nr. 1452 om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet gjelder så langt de passer.

Fellesrådet konstituerer seg så snart som mulig etter at det er valgt. Møtet kalles sammen av lederen av det fratredende rådet, jf. regler 15. november 1996 nr. 1452 om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet § 1.

Fellesrådet oversender hvert år en rapport til Kirkemøtet om det døvekirkelige arbeidet.

§ 7. Valg til Døvekirkenes fellesmøte

Til fellesmøtet, jf. forskrift av 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjeneste § 7, velges én representant av og blant døvekirkelig tilsatte som lønnes over bispedømmerrådets budsjett og som ikke er medlem av menighetsråd. Tilsvarende velges én representant av og blant døvemenighetenes tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Ordning for disse valgene fastsettes av Døvekirkenes fellesråd.

Etter nærmere regler fastsatt av fellesrådet oppnevner det enkelte menighetsutvalg blant sine medlemmer inntil tre representanter til Døvekirkenes fellesmøte, jf. forskrift av 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjeneste § 7.

§ 8. Formene for fellesmøtets virksomhet

Fellesrådet sender innkalling og saksliste til medlemmene senest 3 uker før møtet. Saksdokumenter bør så langt det er mulig følge med innkallingen. Fellesrådet forbereder de saker som skal behandles av fellesmøtet.

Fellesmøtet velger dirigentskap og protokollkomité til å underskrive protokollen.

Nærmere regler om fellesmøtets forretningsorden fastsettes av fellesmøtet.

§ 9. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 16. februar 2001 nr. 195 om regler om sammensetning av og valg til de døvekirkelige organer, og om formene for deres virksomhet.

Saksorientering

Bakgrunn

Valg av døves menighetsråd er regulert av forskrift 16. februar 2001 nr. 192 om regler om sammensetning av og valg til de døvekirkelige organer, og om formene for deres virksomhet (Forskrift om døvekirkelige organer) og regler 16. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) § 17-4.

Fordi det er vedtatt nye kirkevalgregler og en ny forskrift for døvemenighetene og døvepresttjenesten siden forskriften om de døvekirkelige organene ble vedtatt i 2001, er det nødvendig å gjøre en oppdatering. Kirkerådets forslag til nye regler er utarbeidet i samråd med kirkevergen i Døvekirkenes fellesråd og Døveprosten.

Gjeldende rett

Kirkeloven § 2 siste ledd gir Kirkemøtet myndighet til å fastsette særskilt ordning for døvemenigheter og andre kategorialmenigheter. I forskrift 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten fastsatte Kirkemøtet 2015 en slik ordning for døvemenigheter. I forskriften § 10 er Kirkerådet gitt myndighet til å fastsette nærmere regler om sammensetning av og valg til de døvekirkelige organer, og om formene for deres virksomhet.

Dagens regler, Forskrift om døvekirkelige organer, ble fastsatt av Kirkerådet i 2001. Disse bygger i stor grad på og viser til tilsvarende regler 15. november 1996 nr. 1448 for valg av menighetsråd, regler 15. november 1996 nr. 1452 om formene for kirkelig fellesråds og menighetsråds virksomhet og regler 15. november 1996 nr. 1453 om formene for menighetsmøtets virksomhet.

Reglene om døvekirkelige organer fastsettes i henhold til forskrift 15. april 2015 nr. 1442 om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten § 10 etter forslag fra Døvekirkenes fellesråd. Døvekirkenes fellesråds uttalelse i høringen vil derfor være viktig for fastsettelsen av reglene.

Forslag

Det foreslås nye regler om døvekirkelige organer. Forslaget er basert på den eksisterende Forskrift om døvekirkelige organer. Vi har funnet det hensiktsmessig å vedta nye regler som erstatter de eksisterende, selv om de fleste bestemmelsene videreføres.

Det foreslås å stryke referansen til geografisk nærhet til døvekirken i § 1. Bakgrunnen for dette er Kirkerådets vedtak om menighetsgrenser i Døveprostiet (KR 71/16) som definerer den geografiske avgrensingen for hver døvemenighet.

I § 2 fastsettes det at bestemmelsene i kirkeloven § 6 og kirkevalgreglene gjelder så langt de passer. Dette betyr blant annet at forhåndsstemmegiving kan skje etter samme regler som for andre kirkelige valg. Valget til døves menighetsråd knyttes opp til kirkevalgreglene kapittel 10.

Et spørsmål er hvor man skal kunne avgi stemme ved valg til døves menighetsråd og døves representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. I den eksisterende ordningen skjer dette ved oppmøte i en døvekirke. Det foreslås nå å åpne for at stemmegiving til valg på døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet skal kunne skje på valgting i bostedssoknet.

Det er gode argumenter for å gi mulighet til å avgi stemme i sitt lokale valglokale. Det gir lettere tilgjengelighet fordi det kan gjøres samtidig som man avgir stemme til andre kirkelige valg og til kommune- og fylkestingsvalg. For personer som bor langt unna en døvekirke vil dette gi styrkede demokratiske rettigheter. Det vil også gjøre at døvemenighetenes valg blir mer like de andre kirkelige valgene. Samtidig er det en risiko for at det ikke kommer god nok informasjon ut til alle de som jobber i valglokalene. Om de som er ansvarlige lokalt ikke er godt nok informert og vet hvordan valget gjennomføres kan velgeren få en dårlig opplevelse og i verste fall risikere å bli avvist og ikke få avgitt stemme. Det blir derfor viktig at dette adresseres i valgopplæringen.

Muligheten til å avgi stemme i bostedssoknet vil skape noe ekstraarbeid for valgstyrene i de soknene der det er bosatt personer som har stemmerett ved valg til døves menighetsråd, men det vil bli laget veiledningsmateriell om hvordan dette skal håndteres. Denne utvidelsen av muligheten for å avgi stemme er i tråd med formålet for kirkevalgreglene. Dette formålet er å legge forholdene til rette slik at medlemmene av Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet, jf. kirkevalgreglene § 1-1.

Det foreslås i § 5 å endre valgperioden for Døvekirkenes fellestråd til fire år, i tråd med de andre kirkelige valgene.

I tillegg til endringene nevnt over foreslås det å rette opp referanser til andre regler, der det har skjedd endringer. For øvrig videreføres bestemmelsene fra dagens regler.

Høring

Forslaget til nye regler har vært på høring til døves menighetsråd, Døvekirkenes fellestråd, Døveprosten, Oslo bispedømmeråd og KA. Det er åtte organer som har levert høringssvar. Disse var Oslo bispedømmeråd, Døves menighetsråd i Trondheim, Tromsø, Ålesund, Oslo og Sandefjord og Døvekirkenes fellestråd og Døveprosten.

Fire høringsinstanser, Døvekirkenes fellestråd, døveprosten, Døves menighetsråd i Oslo og Oslo bispedømmeråd, støtter forslaget til nye regler. Fire høringsinstanser, Døves menigheter i Trondheim, Tromsø, Ålesund og Sandefjord, støtter endringene bortsett fra når det gjelder fire års valgperiode for fellestrådet. Det felles høringssvaret fra Døves menighetsråd i Trondheim, Tromsø og Ålesund peker på at det å være medlem i fellestrådet gir en belastning på grunn av reiser til fellestrådsmøter, og de spør seg om det vil bli vanskelig å få folk til å ta vervet om det blir fire års valgperiode.

Kirkerådet ser at noen her vil få en belastning på grunn av lang reisevei og har vurdert dette hensynet. Det vurderes likevel at det vil være ryddig å få samsvar mellom Døvekirkenes fellestråd og andre råd i Den norske kirke. Det legges også vekt

på at Døvekirkens fellestråd støtter endringen. Forslaget om fire års valgperiode opprettholdes derfor.

Økonomiske/administrative konsekvenser

De fleste av de foreslåtte endringene er bare korrigeringer som gjøres fordi det har skjedd endringer i andre regler og ordninger, og vil ikke utløse økonomiske og administrative konsekvenser.

Forslaget om å åpne for at velgerne skal kunne avgi stemme i sitt bostedssogn vil få en betydning for valgmedarbeiderne lokalt, som må håndtere disse stemmegivningene. Det vil utarbeides veiledninger for dette. Det er relativt få registrerte medlemmer i døvemenighetene, så det vil ikke få så store utslag.